

.....
kod pracy ucznia

.....
pieczętka nagłówkowa szkoły

**KONKURS JĘZYKA UKRAIŃSKIEGO
DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM
ETAP SZKOLNY**

Drogi Uczniu!

Witaj na I etapie konkursu z języka ukraińskiego. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 12 stron i zawiera 30 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź czy Twój arkusz jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Zespołowi Konkursowemu.
- Polecenia czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj niebieskim lub czarnym długopisem.
- W przypadku testu wyboru prawidłową odpowiedź zaznacz stawiając znak X na literze poprzedzającej treść wybranej odpowiedzi.
- Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem X inną odpowiedź.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscach do tego przeznaczonych.
- Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.

Czas pracy:

60 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania:

50

Powodzenia!

ТЕКСТ I (0-7 punktów)

Найдраматичніша пора осені

Він весь із нерозв'язних протиріч, із величі й гротеску, з барвистих парадоксів. Жовтень – це якийсь блискучий, неперевершений афоризм, тільки ж як бо він майстерно зашифрований! Зашифрований і отими язичницькими павутинками бабиного літа, і закодованими споконвічними перельотами птахів на південь, у теплі краї, і апокаліптичним буйством барв зашифрований, і тривожним ревіськом лосів у пущах, і миготливим падінням метеоритів, і нашим стійким, начебто безпричинним смутком.

Жовтень – найдраматичніша пора осені. Саме та пора, коли драма твориться не за кулісами, не заховано, а відкрито, перед очима. І ти не лише її глядач, а й безпосередній учасник. Але такий учасник, що не може змінити найдрібнішої репліки, жоднісінького слівця, не годен запропонувати чи новий вираз обличчя в цій драмі, чи новий відтінок настрою, чи якимось чином змінити позу.

Що ж застається? Хто відає, та, можливо, треба навчитись бодай слухати голоси піднебесних птахів.

(Є.Гуцало)

Завдання 1.1

Як у народі називається період повернення тепла, який настає восени після різкого похолодання? Відповідь шукай у першому абзаці. (0-1 punkt)

Завдання 1.2

Що таке „афоризм»? Дай визначення. (0-1 punkt)

Завдання 1.3

На основі 2 абзацу поясни вислів автора: *«І ти не лише її глядач, а й безпосередній учасник. Але такий учасник, що не може змінити найдрібнішої репліки, жоднісінького слівця...»* (0-2 punkty)

Завдання 1.4

Від слова **теплий** утвори вищий і найвищий ступені порівняння просту і складену форми. (0-2 punkty)

Вищий ступінь

Проста форма - _____

Складена форма - _____

Найвищий ступінь

Проста форма - _____

Складена форма - _____

Завдання 1.5

До якого стилю слід зарахувати цей текст? (0-1 punkt)

- а) наукового;
- б) ділового;
- в) публіцистичного;
- г) художнього.

ТЕКСТ II (0-7 punktów)

Іван Франко – „Гримить”

Гримить! Благодатна пора *наступає*,
Природу розкішна дрозь пронимає,
Жде спрагла земля плодотворної зливи,
І вітер над нею гуляє бурхливий,
І з заходу темная хмара *летить* –
Гримить!
Гримить! Тайна дрозь пронимає народи,-
Мабуть, благодатная хвиля надходить...
Мільйони чекають щасливої зміни,
Ті хмари – плідної будущини тіни,
Що людськість, мов красна весна, обновиць...
Гримить!

Завдання 2.1

Що символізує грім у вірші І.Франка? (0-2 punkty)

Завдання 2.2

Які художні засоби використав поет у першій строфі? (0-1 punkt)

_____ , _____.

Завдання 2.3

Від слова *надходить* утвори за допомогою префіксів 4 спільнокореневі слова. (0-2 punkty)

Завдання 2.4

Виділені в тексті дієслова впиши у відповідну колонку. (0-2 punkty)

I дієвідміна	II дієвідміна

ТЕКСТ III (0-6 punktów)

Іван Франко – «Гріє сонечко! Усміхається небо яснее...»

Гріє сонечко!

Усміхається небо яснее,

Дзвонить пісеньку жайвороночок,

Затонувши десь в бездні-глибині

Кришталевого океану...

Встань,

Встань, орачу! Вже прогули вітри.

Проскрипів мороз, вже пройшла зима!

Любо дихає воздух леготом;

Мов у дівчини, що з сну будиться,

В груді радісно б'єсь здоровая

Молодая кров,

Так і грудь землі диха-двигаєсь

Силом дивною, оживущою.

Встань, орачу, встань!

Сій в щасливий час золоте зерно!
З трепетом любові мати щирая
Обійме його,
Кров'ю теплою накормить його,
Обережливо виростить його.
Гей, брати! В кого серце чистее,
Руки сильнії, думка чесная, –
Прокидайтеся!
Встаньте, слухайте всемогущого
Поклику весни!
Сійте в головах думи вольнії,
В серцях жадобу братолюбія,
В грудях сміливість до великого
Бою за добро, щастя й волю всіх!
Сійте! На пухку, на живу ріллю
Впадуть сімена думки вашої!

Завдання 3.1

Які ідеї звучать у вірші І.Франка «Гріє сонечко»? (0-2 punkty)

Завдання 3.2

Випиши по одній цитаті, де слово **«сіяти»** вжито в прямому та переносному значенні.
(0-2 punkty)

Пряме значення

Переносне
значення _____

Завдання 3.3

Кого символізує образ орача у вірші? (0-1 punkt)

Завдання 3.4

Утвори від поданих дієслів складну форму майбутнього часу для III особи однини. (0-1 punkty)

Дихає - _____

Будиться- _____

ТЕКСТ IV (0-7 punktów)

Борис Олійник - Крило

I

Потяглися журавлі
вдалеч плавко.
Доганяв їх листопад за
селом.

А один, як сирота,
гірко плакав
З перебитим у лікті
крилом.

А ішов собі хлоп'як через
луки.
Запримітив сірому здаля.
Він узяв, як дитину,
на руки
І додому приніс
журавля.....

Стало швидко крило
заживати.
І, коли відгуляла зима,
Якось вийшов цибато із
хати,
Стрепенувся, злетів
і — нема...

Похилився хлоп'як біля
ганку.
Від зажури ще більше
змалів...
Коли це вересневого ранку
Повен двір прибуло
журавлів!

Вийшов з гурту у кедах
цибато
І сказав хлоп'яку:
— Не журись!
Щовесни прилітатиму,
брате,
Бо крилом я до тебе приріс.

II

Отак вони й росли, як

розпирало
Суцільний мур.
Лиш де-не-де у шпари
Вужами витикалися
антени.....

* * *

Якось опівночі петляв по
луках:
Щось крадене за пазухою
ніс.
Аж гульк — з туману
виринула з'ява.
То був журавлик.
Він до чоловіка
За звичкою довірливо ішов.
(Бо думав же — л ю д и н а)...

Зеленим люто засвітилися
очі:
"Ага, так ось хто вистежив
мене?!
То на ж тобі!" — Ціпок
зловісно свиснув.
І тільки зойк злетів. І...
обірвавсь.

* * *

Ішов по луках весело юнак
На зустріч із своїм цибатим
братом.
Та зопалу об щось м'яке
спіткнувся.
Під ноги глянув —
сполотнів, як місяць:
Лежав долілиць мертвий
журавель.
Припав до нього
і сахнувся дико,
Коли у мертвім оці
журавля,
Як в дзеркалі, своє лице
угледів,
Що просто на очах старіло
важко:

IV

Сусіда саме, приховавши
кражу,
Уже до сну збирався.
Коли це
Примарно тихо
прочинилися двері,
І хтось нечутно перейшов
поріг.
Він придивився — і
здерев'янів:
Стояв юнак, сивіший від
туману,
З обличчям сірим, як сира
земля,
А з правого плеча звисало в
нього
Замість руки
надламане крило.....

V

Одного дня, обходячи
людей,
Поза хатами він прокравсь
до суду
І, захлинаючись, шептав:
"Це я!
Це я... убив.
О, знову він іде
По мене, т о й...
з крилом замість руки!
Сховайте... А як треба —
посадіть.
Та тільки ж не
навсправжки,
а для ока.
Мо', пересиджу, доки той...
забуде!
Суддя дививсь повз дядька.
Говорив,
Мов сам до себе: "Бач,
схотів чого:
В тюрмі схватись.
Пересидіть кару..
Не вийде, дядьку,

близнюки. Навчив журавлик хлопчика літати. А потім над селом вони злітали, І зорі їм ховалися під крила, І так обом їм хороше було!.....	Одна по одній зморшки проступали, Кришилися зуби, западали шоки,- І він ставав столітнім, древнім дідом. А потім щось під серцем обірвалось, І сич зареготав, як потурнак: "Уже тобі ніколи не літати!" Повів незрячим поглядом. Нараз Опікся оком об ціпок терновий — І все до скрику зрозумів. Усе!	Ти таке вчинив, Що і статті у кодексі немає, За котрою судили б ми тебе. Ти ж найсвятіше — небо,— дядьку, вбив. А це вже вище від людського суду..... Ото хіба іще зостався страх. То хай хоч страх тебе щодня вбивав: Він, слава богу, не підсудний нам!"
III А поруч жив сусіда-завидюх. Стояла в нього на два ганки хага. Добра усякого — аж		

Завдання 4.1

Випиши з тексту цитати, які підтверджують те, що між хлопцем і птахом виник взаємозв'язок. (0-2 punkty)

1. _____
2. _____

Завдання 4.2

Як ти розумієш такий вислів: *Ти ж найсвятіше – небо,- дядьку, вбив.* (0-2 punkty)

Завдання 4.3

Зміни слово юнак так, щоб відбулося чергування к-ч-ц. (0-1 punkty)

Юнак-_____ - _____.

Завдання 4.4

Що уособлює журавлине крило, врятоване людською турботою? (0-1 punkt)

Завдання 4.5

Від поданих словосполучень утвори складні слова. (0-1 punkty)

Сніг білий -

Ходить всюди -

TEKST V (0-5 punktów)

Максим Рильський - Розмова з другом

Ліс зустрів мене як друга
Горлиць, теплим воркуванням,
Пізнім дзвоном солов'їним,
Ніжним голосом зозулі,
Вогким одудів гуканням,
Круглим циканням дроздів.

Ліс зустрів мене як друга
Тінню від дубів крилатих,
Смутком білої берези,
Що дорожчий нам за радість,
Кленів лапами густими,
Сосни гомоном одвічним,
Срібним шемранням осик.

І до друга я звернувся
Із промовою такою:
Ти рости на втіху людям,
Отіняй кохання чисте,
Бережи нам світлі ріки,
Що полям несуть вологу,
Що запліднюють сади,

А за кожну деревину,
Що піде нам на будови
Чя на щогли корабельні,
Ми нові гаї посадим,

Щоб земля була весела,
Як веселе птаство в лісі,
Як веселі дерева.

Завдання 5.1

До чого закликає поет своїх співвітчизників у вірші? (0-3 punkty)

Завдання 5.2

До якої відміни належать подані іменники? Визнач групу за твердістю і м'якістю.
(0-1 punkty)

Зозуля - _____

Втіха - _____

Завдання 5.3

Знайди в тексті збірний іменник. (0-1 punkt)

TEKST VI (0-10 punktów)

Максим Рильський - Люби природу не як символ

Люби природу не як символ

Душі своєї,

Люби природу не для себе,

Люби для неї.

Вона — не тільки тема вірша

Або картини,—

В ній є висоти незміримі

Й святі глибини.

У неї є душа могуча,

Порив є в неї,

Що більший над усі пориви

Душі твоєї.

Вона — це мати. Будь же сином,

А не естетом,

І станеш ти не папіряним,—

Живим поетом.

Завдання 6.1

Визнач головну думку вірша. (0-2 punkty)

Завдання 6.2

Який це художній засіб *«І станеш ти не папіряним, - живим поетом»*. (1 punkt)

Завдання 6.3

Подумай і напиши текст цікавого рекламного гасла про те, що природу потрібно берегти. (0-7 punktów)

TEKST VII (0-8 punktów)

«Слово о полку Ігоревім»

Завдання 7.1

В якому році відбувся похід новгород-сіверського князя Ігоря проти половців? (0-1 punkt)

а) 1185р.;

б) 1174р.;

в) 1183р.

Завдання 7.2

Кому належить перший переклад «Слова» українською мовою? (0-1 punkt)

- а) Максиму Рильському;
- б) Маркіяну Шашкевичу;
- в) Івану Франку.

Завдання 7.3

До яких сил природи звертається Ярославна, вимолюючи життя і свободу своєму
любому ладові-князю? (0-1 punkt)

Завдання 7.4

До чого закликає князів автор «Слова». (0-2 punkt)

Завдання 7.5

Про якого славнозвісного співця минулих часів згадує автор у заспіві «Слова»?
(0-1 punkt)

Завдання 7.6

За що засуджує автор князя Ігоря? (0-2 punkty)

Brudnopis